

‘Invaller’ in de klas

Tijdens een workshop over gedragsproblemen in de klas, liet ik aan de deelnemers een filmpje zien waarin door middel van een observatie met een video duidelijk werd waar het gedrag van de leerling, dat als hinderlijk werd ervaren in de klas, vandaan kwam. Het filmpje maakte de interactie tussen leerkracht en leerling helder en ook de invloed die je zelf als leerkracht hebt op dit gedrag. De leerkracht in het filmpje kreeg handvatten en tools om met het gedrag om te gaan en hem werd duidelijk wat hij in zijn eigen interactie kon verbeteren en veranderen. De link van het filmpje zal ik hieronder vermelden. Het is zeker de moeite waard om te bekijken.

Na de veranderde aanpak van de leerkracht zag je de leerling veranderen en zijn plezier in school en leren. Dit kind dat in de eerste instantie verwezen zou worden naar het speciaal onderwijs, veranderde dusdanig in zijn gedrag dat er van verwijzing geen sprake meer was. Het kind bloeide op en de leerkracht behaalde successen met zijn nieuwe aanpak. Helaas werd de leerkracht opeens ziek en dit was niet voor een week, maar voor een tweetal maanden. Er was een invaller voor de groep. De invaller was niet op de hoogte van de afspraken en de aanpak. Het gedrag van de leerling veranderde zienderogen en opnieuw was er sprake van eventueel overplaatsen naar het speciaal onderwijs.

Wat gebeurde er hier?

Het stukje in de begeleiding was afhankelijk geworden van 1 docent. Niemand kan beloven

dat hij of zij er altijd zal zijn. Toch zal er altijd in elke aanpak een doorgaande lijn moeten zijn, ook als de vaste leerkracht er niet is.

De invaller die in dit geval de groep overnam was totaal niet op de hoogte van afspraken met de leerling. Dit is waar veel leerkrachten die invallen tegenaan lopen.

Wat is wenselijk, hoe kan je dit goed opvangen?

Tijdens deze workshop aan een groep gemotiveerde, vooral ook 'tijdelijke' leerkrachten, hoorde ik van hen wat er aan schortte in de praktijk.

Een invaller komt voor een bepaalde periode, vaak onverwacht, een groep overnemen. De invaller weet bij binnenkomst (over het algemeen) niet wat voor groep hij of zij krijgt. Zij zijn niet op de hoogte van de samenstelling van de groep.

Wanneer de invaller in de school komt is er vaak nauwelijks tijd om eerst te vragen of er zaken zijn die zij als tijdelijke leerkracht moeten weten. Vaak staat de invallende leerkracht na binnenkomst direct voor de groep en wordt er verteld wat er voor die dag verwacht wordt qua programma.

Maar stel.... er zitten in de groep zeker 5 zorgleerlingen....

Wat ik te horen kreeg van deze groep 'invallers', is dat er vaak helemaal niet bekend is wat de problemen in de groep zijn en of er bepaalde leer- of gedragsproblemen in de groep zijn. Zij weten ook niet wat de afspraken zijn met en omtrent bepaalde kinderen.

Er staat vaak nergens iets op papier en is er geen overdrachtsmap met daarin allerlei afspraken en aandachtspunten voor een invaller.

Naast het feit dat dit voor de invaller enorm lastig is en vaak zwemmen zonder bandjes betekent, wordt de zorgleerling op dit punt enorm te kort gedaan en is er juist voor deze leerling sprake van een 'onveilige' situatie.

Wat kan je als leerkracht, IB-er en schoolleider doen?

*ipv van klassenmap kan je hieronder ook 'digitale' klassenmap lezen

- Zorg dat er in de groep een klassenmap ligt waarin alle afspraken staan omschreven die met elk kind afzonderlijk, of met de groep gemaakt zijn. Zeker als deze van belang zijn voor het presteren en het emotioneel welbevinden van het kind.

- Verwacht als leerkracht of als IB-er niet dat deze afspraken door de kinderen verteld worden aan de invaller, dit geeft vaak een discussie bij de kinderen onderling en een gevoel van onveiligheid, zeker bij leerlingen met autisme
- Zorg dat altijd het programma en het materiaal voor de volgende dag (deels) klaar ligt en duidelijk is. Iedereen kan onverwacht uitvallen.
- Sommige kinderen zijn zo gewend aan bepaalde structuren en dagindelingen, dat wanneer er vanaf wordt geweken het kind ook echt van slag is en de situatie 'onveilig' wordt.
- Wanneer een kind op school of in de klas bepaalde begeleiding krijgt zou dit zeker ook in de klassenmap moeten staan.
- Zorg dat er een klassenindeling/ plattegrond in de map staat met de namen van de kinderen.
- Laat de invaller niet meteen voor de groep staan, maar neem als IB-er even de tijd om de invaller meer te vertellen over de groep.
- Wordt een kind vanuit het speciaal onderwijs begeleid door een ambulante dienstverlener en het invallen duurt langer dan twee weken.....vraag dan aan de ambulante dienstverlener om langs te komen en uit te leggen aan de invallende leerkracht welke hulp en aandacht het betreffende kind nodig heeft.
- Zorg dat er duidelijke klassenregels en schoolregels zijn die ook de invaller direct kan vinden.
- Tijden dat een leerling naar RT moet, of naar logopedie, ook dit staat in de map aangegeven, zo zijn er geen verrassingen.
- Geef de invallende leerkracht eerst de tijd om de map door te lezen, voor hij of zij de groep in gaat. Het is lastig als er niemand is om de groep op te vangen, maar je doet kinderen en de invaller te kort als het niet met enige voorbereiding gebeurt.
- Maak als IB -er tijd om na de eerste ochtend tijd in te plannen om met de invaller te bespreken hoe het is gegaan.
- Leerlingen met autisme of met ADHD kunnen erg moeilijk met veranderingen omgaan. Neem deze kinderen even apart en bespreek het met hen. Stel ze even voor aan de 'nieuwe' juf of meester voordat deze de de klas in gaat.

- Het is een taak van de school om de invallende leerkracht het gevoel te geven dat hij of zij gesteund wordt in deze taak. Dit wordt vaak onbewust vergeten. Als invallende leerkracht kom je in een onbekende situatie en moet je alle zeilen bijzetten.

De invallende leerkracht

- De 'invaller' zou ik willen adviseren om bij aanvang van de taak als de kinderen binnenkomen, de kinderen een voor een een hand te geven en jezelf voor te stellen.
- Zorg dat er dan op elke tafel een tekenblaadje ligt en een potlood en vraag het kind om een tekening te maken van zichzelf. Vertel dat je het kind wil leren kennen. Dit schept verbondenheid.
- Maak het kind dat het meest opvalt tot je 'hulp' in de klas. Dit geeft een kind status en je zal minder last hebben van het (ongewenste) gedrag dat het kind anders laat zien bij plotselinge veranderingen.

Wat zouden wij doen zonder deze 'invallers'.. een kleine pleidooi...

In het onderwijs kunnen wij echt niet zonder die groep invallers waar wij als leerkrachten onze leerlingen in geval van nood aan toe vertrouwen. Het is voor hen en voor de leerlingen gewenst dat zij zich gesteund voelen en niet 'in de steek' gelaten. Dit doe je door er voor te zorgen dat er altijd een 'noodplan' ligt voor de kinderen in je groep. Zorg dat er inzage is voor de invallende leerkracht in afspraken en klassenregels.

Laat de leerlingen in je groep ook weten dat ook jij ziek kan worden, maar dat je alles voor hen goed geregeld hebt zodat een eventuele tijdelijke meester of juf ook weet wat de afspraken in de groep zijn. Vertel je zorgleerling(en) dat ook als jij er niet bent, zijn of haar hulp opgepakt zal worden. Dat scheelt al zoveel!

Jouw verantwoordelijkheid voor je groep gaat ook door als je er tijdelijk niet bent.

De invaller moet zich in korte tijd verdiepen in de groep, de leerstof, de school en alle regels en afspraken. Het is een hele klus en wat ondersteuning is zeker op zijn plek.

www.smartonderwijs.nl

De link zoals hierboven aangegeven:

<https://youtu.be/yPSXUvAz8f4>

-

